

Procedurální programování

Jan Faigl

Katedra počítačů
Fakulta elektrotechnická
České vysoké učení technické v Praze

Přednáška 01

B0B36PRP – Procedurální programování

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 1 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Předmět a přednášející

B0B36PRP – Procedurální programování

- Webové stránky předmětu
<https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/b0b36prp>
- Odevzdávání domácích úkolů
<https://cw.felk.cvut.cz/upload>
- Přednášející:
  - doc. Ing. **Jan Faigl**, Ph.D.
  - Katedra počítačů – <http://cs.fel.cvut.cz>
  - Centrum umělé inteligence – Artificial Intelligence Center (AIC)
<http://aic.fel.cvut.cz>
  - Centrum robotiky a autonomních systémů
Center for Robotics and Autonomous Systems – CRAS
<http://robotics.fel.cvut.cz>
  - Laboratoř výpočetní robotiky (Computational Robotics Laboratory)
<http://comrob.fel.cvut.cz>

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 5 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Test pochopení principu přiřazení

- Zápis programu pro přiřazení hodnot do proměnných a a b a následné přiřazení proměnné b do a .

Přiřazení hodnoty proměnné

```
1 int a = 10;  
2 int b = 20;  
3  
4 a = b;
```

- Jaké jsou hodnoty proměnných a a b ?

a. $a = 20, b = 0$	f. $a = 30, b = 0$
b. $a = 20, b = 20$	g. $a = 10, b = 30$
c. $a = 0, b = 10$	h. $a = 0, b = 30$
d. $a = 10, b = 10$	i. $a = 10, b = 20$
e. $a = 30, b = 20$	j. $a = 20, b = 10$

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 8 / 44

Přehled témat

- Část 1 – Organizace předmětu
  - Cíle předmětu
  - Prostředky dosažení cílů PRP
  - Hodnocení předmětu a zkouška
- Část 2 – Zadání 1. domácího úkolu (HW00)
- Část 3 – Programování v C
  - První program
  - Příklad použití základních konceptů programování

S. G. Kochan: kapitoly 2, 3

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 2 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Cíle předmětu

- Osvojit si** pohled na výpočetní prostředky jako „počítačový vědec“ a naučit se je efektivně používat *Computer scientist*
  - Formulovat problém a jeho řešení počítačovým programem
  - Získat povědomí jaké problémy lze výpočetně řešit
- Získat zkušenost** s programováním *získání vlastní zkušenosti*
  - Programování v C *cvičení, domácí úkoly, zkouška*
- Osvojit si** schopnost číst, psát a porozumět malým programům
- Získat** programovací návyky jak psát
  - srozumitelné a přehledné zdrojové kódy;
  - opakovaně použitelné programy.

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 6 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Uživatelé počítačů

„Uživatel“

- Spouštěč programů
- Zadáva vstup *Píše, kliká, dotýká se*
- Čeká na výstup
- Čte výstup

Relativně omezená množina vstupů

Pouze to co je dovoleno

Omezen povrchovou znalostí

Toho co je mu dovoleno vidět

„Programátor“

- Spouští programy
- Dává počítači příkazy *Řadí je do posloupnosti*
- Vytváří nové programy
- Kombinuje příkazy

Rozmanitější možnosti použití

Omezen pouze limity počítače

Chápe a rozumí principům

Rychle se učí nové technologie!

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 9 / 44

Část I

Organizace předmětu

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 3 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Výuka programování

- „Separating Programming Sheep from Non-Programming Goats“
<http://blog.codinghorror.com/separating-programming-sheep-from-non-programming-goats>
<http://www.eis.mdx.ac.uk/research/PhDArea/saeed/paper1.pdf>
- Efektivní metody výuky programování se hledají již od dob prvních počítačů *tj. přes více než 50 let*
- Přesto se zdá, že je každý základní kurz programování obtížný a 30% až 60% studentů jej na poprvé nezvládne *V PRP očekáváme průchodnost výrazně vyšší.*
- Základní koncept je pochopení principu přiřazení hodnoty proměnné

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 7 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Způsob reprezentace znalostí

- Z hlediska výpočtu můžeme rozlišit dva základní typy znalostí *Způsoby popisu problému*

Deklarativní

- Tvrzení popisující stav
- Axiomatické
- Umožňuje jednoduše ověřovat (testovat) pravdivost tvrzení
- Neposkytuje návod jak hodnotu vypočítat

Příklad:

$$\sqrt{x} = y, y^2 = x, x \geq 0, y \geq 0$$

Imperativní

- Popis jak něco vypočítat
- Posloupnost výpočtu
- Test jak ovlivnit průběh výpočtu

Příklad:
1. If $y^2 \approx x$

2. Then

return y

3. Else

$y \leftarrow \frac{y+x}{2}$

Go to Step 1

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 10 / 44

Program je „recept“

- Program je „recept“ – posloupnost kroků (výpočtů) popisující průběh řešení problému
- Programování je schopnost samostatně
  - tvořit programy
  - dekomponovat úlohy na menší celky
  - sestavovat z dílčích částí větší programy řešící komplexní úlohu

B0B36PRP – je příležitostí, jak se těmto schopnostem naučit

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 11 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Další učebnice jazyka C

 The C Programming Language, 2nd Edition (ANSI C), Brian W. Kernighan, Dennis M. Ritchie, Prentice Hall, 1988 (1st edition – 1978)

 Učebnice jazyka C – 2. díl, IV. vydání, Pavel Herout, KOPP, 2008, ISBN 978-80-7232-367-8

 C Programming: A Modern Approach, 2nd Edition, K. N. King, W. W. Norton & Company, 2008, ISBN 860-1406428577

 21st Century C: C Tips from the New School, Ben Klemens, O'Reilly Media, 2012, ISBN 978-1449327149

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 15 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Cvičení

■ Ing. Petr Váňa
Vedoucí cvičení programu
Otevřená informatika (OI)

■ Ing. Martin Mudroch, Ph.D.
Vedoucí cvičení programu
Elektronika a komunikace (EK)

■ Ing. Petr Čížek

■ Ing. Stanislav Vítek, Ph.D.
Vedoucí cvičení programu
Elektrotechnika, energetika a management (EEM)

■ Ing. Daniel Fišer

■ Ing. Martin Bloch, CSc.

■ Ing. Karel Jalovec

■ Ing. Ondřej Nentvich

■ Ing. Martin Svatoš

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 18 / 44

Organizace a hodnocení předmětu

- B0B36PRP – Procedurální programování
- Rozsah: 2p+2c; Zakončení: Z,ZK; Kredity: 6;
Z – zápočet, ZK – zkouška
- Průběžná práce v semestru – domácí úkoly a test
- Implementační a případně ústní zkouška
Schopnost samostatné práce na počítačích v učebnách
- Docházka na cvičení a odevzdání domácích úloh
Samostatná práce
Pro osvojení si základních návyků používání počítačů v učebnách a řešení programovacích úloh
- „Alternativní“ absolvování předmětu pro velmi zkušené
Předmět A4B36ACM

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 12 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Další zdroje

 Introduction to Algorithms, 3rd Edition, Cormen, Leiserson, Rivest, and Stein, The MIT Press, 2009, ISBN 978-0262033848

 Algorithms, 4th Edition, Robert Sedgewick, Kevin Wayne, Addison-Wesley, 2011, ISBN 978-0321573513

 The C++ Programming Language, 4th Edition (C++11), Bjarne Stroustrup, Addison-Wesley, 2013, ISBN 978-0321563842

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 16 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Řešení problémů související s PRP

- Obracujte se na svého cvičícího dle cvičení, na které chodíte (jste přihlášení)
- Komunikovat můžete elektronickou poštou (e-mail)
  - Pište ze své **fakultní adresy** (odesílatel)
  - Do předmětu zprávy uvádějte zkratku předmětu PRP
  - Kopii zprávy (Cc) posílejte též příslušnému vedoucímu cvičení (dle studijního programu)
  - V případě zásadních problémů (např. týkajících se zápočtu) uvádějte do Cc též přednášejícího

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 19 / 44

Zdroje a literatura

■ Knihy (učebnice)

„Programming in C“ (Kochan, 2014) nebo „Učebnice jazyka C“ (Herout, 2015)

 Programming in C, 4th Edition, Stephen G. Kochan, Addison-Wesley, 2014, ISBN 978-0321776419

Základní učební text

 Učebnice jazyka C, VI. vydání, Pavel Herout, KOPP, 2010, ISBN 978-80-7232-406-4

- Přednášky – podpora učebního textu, slidy, poznámky a především **vlastní poznámky** *Součástí přednášek jsou také zdrojové kódy s příklady!*
- Cvičení – získání praktických dovedností řešením domácích úkolů a dalších úloh
programovat, programovat, programovat

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 14 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Přednášky – zimní semestr (ZS) akademického roku 2017/2018

- Harmonogram akademického roku 2017/2018
<http://www.fel.cvut.cz/education/harmonogram1718.html>
- Přednášky:
  - Dejvice, místnost T2:D3-309, středa, 16:15–17:45
- 14 výukových týdnů
14 přednášek
- Středa 16.11.2016 výuka jako pátek

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 17 / 44
Cíle předmětu Prostředky dosažení cílů PRP Hodnocení předmětu a zkouška

Počítačové laboratoře

- Síťové bootování a síťové domovské adresáře (NFS v4)
Přenos a synchronizace souborů – ownCloud, SSH, FTP, USB
- Vývoj v C:
  - Překladače **gcc** a **clang**
<https://gcc.gnu.org> a <http://clang.llvm.org>
  - Sestavení projektu nástrojem **make** (GNU make)
Ukážeme si později na přednáškách a cvičení
  - Textový editor – gedit, atom, sublime, vim
<https://atom.io/>, <http://www.sublimetext.com/>
<http://www.root.cz/clanky/textovy-editor-vim-jako-ide>
  - C/C++ vývojová prostředí – **WARNING: Do Not Use An IDE**
<http://c.learncodethehardway.org/book/ex0.html>
  - Code::Blocks, CodeLite
<http://www.codeblocks.org>, <http://codelite.org>
  - NetBeans 8.0 (C/C++), Eclipse-CDT
  - CLion – <https://www.jetbrains.com/clion>
- Odevzdávání domácích úkolů – Upload system
<https://cw.felk.cvut.cz/upload>

Jan Faigl, 2017 B0B36PRP – Přednáška 01: Procedurální programování 20 / 44

Služby akademické sítě – FEL, ČVUT

- <http://www.fel.cvut.cz/cz/user-info/index.html>
- Diskové úložiště ownCloud – <https://owncloud.cesnet.cz>
- Zasílání velkých souborů – <https://filesender.cesnet.cz>
- Rozvrh a termíny – FEL Portal – <https://portal.fel.cvut.cz>
- FEL Google Account – autentizovaný přístup do Google Apps for Education
Více viz <http://google-apps.fel.cvut.cz/>
- Gitlab FEL – <https://gitlab.fel.cvut.cz/>
- Přístup k informačním zdrojům (IEEE Xplore, ACM, Science Direct, Springer Link) <https://dialog.cvut.cz>
- Akademické a kampusové licence <https://download.cvut.cz>
- Národní Gridová Infrastruktura MetaCentrum <http://www.metacentrum.cz/cs/index.html>

Domácí úkoly a další úlohy

- Samostatná práce s cílem osvojit si praktické zkušenosti
- Jednotné zadání na přednášce a jednotný termín odevzdání
- Odevzdání domácích úkolů prostřednictvím Upload system <https://cw.felk.cvut.cz/upload>
  - Nahrání (upload) archivu s nezbytnými zdrojovými soubory
  - Ověření správnosti implementace automatickými testy
  - Penalizace za překročení počtu uploadů

Odevzdávejte funkční kódy, nikoliv „pouze“ kódy, které projdou testy

- Detekce plagiatů *Cílem řešení úkolů je získat vlastní zkušenost*
- Úkoly jsou jednoduché a navrhované tak, aby byly stihnutelné
- Klíčem k úspěšnému dokončení předmětu je samostatná práce a osvojení si technik a znalostí *Průběžná práce a řešení úkolů*
- Pokud něčemu nerozumíte, **ptejte se!**
Pokud chybujete, tak se učíte, pokud nechybujete, tak už to umíte!

Přehled domácích úkolů

- Domácí úkoly s povinným, **volitelným**, případně bonusovým zadáním <https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/b0b36prp/hw/start>
  0. HW 00 - První program
  1. HW 01 - Načítání vstupu, výpočet a výstup
  2. HW 02 - První cyklus
  3. HW 03 - Kreslení (ASCII art)
  4. HW 04 - Prvočíselný rozklad
  5. HW 05 - Maticové počty
  6. HW 06 - Caesarova šifra
  7. HW 07 - Hledání textu v souborech
  8. HW 08 - Kruhová fronta v poli
  9. HW 09 - Načítání a ukládání grafu
  10. HW 10 - Integrace načítání grafu a prioritní fronta v úloze hledání nejkratších cest *HW 09 + 12. přednáška, soutěž na extra body*
- Podmínkou zápočtu je úspěšné odevzdání všech domácích úkolů
- **Odevzdání volitelného zadání je doporučeno** (není částečné odevzdání)
Celkové body za povinné zadání **25b**, volitelné zadání **20b**, bonusové **8b+**

Hodnocení předmětu

Zdroj bodů	Maximum bodů	Přípustné minimum bodů
Domácí úkoly	45	-
Bonusové úkoly	8+	-
Test v semestru	10	-
Písemný zkušební test	20	10
Implementační zkouška	20	5
Ústní zkouška	-	-
Součet	103+ bodů	

- **Zápočet:** nejméně 30 bodů ze semestru a odevzdání všechny domácí úkoly a to **nejpozději do 14.1.2018 ve 23:59 CET!**
- Předmět lze úspěšně ukončit **zápočtem a zkouškou**

Klasifikace předmětu

Klasifikace	Bodové rozmezí	Hodnocení	Slovní hodnocení
A	≥ 90	1	výborně
B	80–89	1,5	velmi dobře
C	70–79	2	dobře
D	60–69	2,5	uspokojivě
E	50–59	3	dostatečně
F	<50	4	nedostatečně

- Očekávané výsledky
  - Včasné odevzdání všech domácích úkolů s povinným a volitelným zadáním (**50 bodů**)
  - Test v semestru (**10 bodů**)
  - Písemná zkouška (**20 bodů**)
  - Implementační zkouška (**20 bodů**)
  - **95 bodů** a více (A – výborně)
  - **76 bodů** (C – dobře) – při 20% ztrátě
- Body jsou indikátorem průběžných výsledků
Zkouška může známku zlepšit, ale také v případě zásadní neznalosti zhoršit

Přehled přednášek

- 01 - Informace o předmětu, Procedurální programování
  - 02 - Základy programování v C *S. G. Kochan: kapitoly 2 a 3*
  - 03 - Zápis programu v C a základní řídicí struktury *S. G. Kochan: kapitoly 3, 4, 5 a část 6*
  - 04 - Řídicí struktury, výrazy a funkce *S. G. Kochan: kapitoly 4, 5, 6 a 12*
  - 05 - Pole, ukazatel, textový řetězec, vstup a výstup programu *S. G. Kochan: kapitoly 7, 10 a 11*
  - 06 - Ukazatele, paměťové třídy a volání funkcí *S. G. Kochan: kapitoly 8 a 11*
  - 07 - Struktury a uniony, přesnost výpočtů a vnitřní reprezentace číselných typů *S. G. Kochan: kapitoly 9, 14, 17 a Appendix B*
  - 08 - Standardní knihovny C. Rekurze. (**Základní vlastnosti jazyka C probírány.**)
  - 09 - Spojové struktury *S. G. Kochan: kapitola 16 a Appendix B*
  - 10 - Stromy
  - 11 - Abstraktní datový typ (ADT) - zásobník, fronta, prioritní fronta
  - 12 - Prioritní fronta, halda. Příklad použití při hledání nejkratší cesty v grafu
  - 13 - Rezerva
  - 14 - Přednáška na vyzvané téma např. *Systémy pro správu verzí* nebo *C vs C++*
- Přednáška nemusí být prezentace slidů – je očekávána interakce, řešení dotazů a diskuse problematiky a náročnějších částí**
Podklady k přednášce jsou k dispozici před přednáškou

Část II

Část 2 – Zadání 0. domácího úkolu (HW00)

Zadání 0. domácího úkolu HW00

Téma: První program

Povinné zadání: **1b**; Volitelné zadání: **není**; Bonusové zadání: **není**

- **Motivace:** Seznámení se s odevzdávacím systémem BRUTE
- **Cíl:** Osvojit si kompilaci a odevzdávání domácích úkolů
- **Zadání:** <https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/b0b36prp/hw/hw00>
  - Napište program, který vytiskne na obrazovku text Hello PRP! zakončený znakem nového řádku `\n`
- **Termín odevzdání:** **14.10.2017, 23:59:59 PDT**
PDT – Pacific Daylight Time

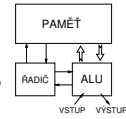
Část III

Část 3 – Programování v C

Počítač „počítá“, tedy pracuje s čísly

- Výpočet je realizován *aritmeticko-logickou jednotkou (ALU)*
- Číselné hodnoty jsou uloženy v paměti počítače
- Předpis jak a co počítat je zapsán programem

Opět jako posloupnost číselných hodnot se specifickým významem

- Základní jednotkou uložení informace v paměti počítače je bit (binární hodnota 0 nebo 1)

Historicky vychází z dřevěho štítku - zápis a strojové zpracování informací

- ALU pracuje s vyhrazenou pamětí např. součet dvou hodnot $10 + 4$ může být realizován

registry

akumulátorem

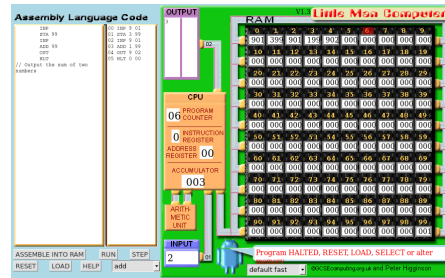
```
mov $10, %r1          lda $10
mov $04, %r2          add $04
add r1, r2, r3        sto r3
```

Každá instrukce má svůj příslušný zápis jako číselná hodnota (opcode), program je tak posloupnost číselných hodnot

Princip výpočtu

- Pochopení principu výpočtu může pomoci simulátor procesoru např. Little Man Computer

<https://peterhigginson.co.uk/LMC/>, <https://gcsecomputing.org.uk/lmc/>
<http://www.vivaxsolutions.com/web/lmc.aspx>
<https://www.youtube.com/watch?v=6cbJWV4AGmK>

Zápis programu

- Zápis instrukcí v „*opkódech*“ je možný, ale není příliš pohodlný
  - Číselné hodnoty jsou použity pro identifikaci operací a také míst v paměti, na kterých jsou uložena data (opět jako číselné hodnoty)
- Textový zápis pojmenovaných instrukcí procesoru (assembler) může být srozumitelný, ale je relativně dlouhý
- Přehlednost zápisu a schopnost orientovat se v kódu je jednou z motivací vzniku různých programovacích jazyků
- Jedním z jazyků nabízející kompromis mezi srozumitelností, čitelností a efektivitou zápisu je jazyk C

Programu v Cčku

- Paměťová místa s daty jsou „odkazována“ proměnnými
  - Typ proměnné definuje kolik paměti je použito pro uložení dat (číselné) hodnoty
  - Např. zavedení proměnných pro uložení celých čísel typu `int`

```
int a;
int b;
int c;
```

- Dále používáme obvyklý zápis operací

```
a = 10;
b = 4;
c = a + b;
```

Zápis uloží hodnotu 10 na paměťové místo odkazované proměnnou `a`, hodnotu 4 na paměťové místo odkazované proměnnou `b` a následně provede součet hodnot, který uloží na paměťové místo odkazované proměnnou `c`.

Základní koncepty programování

V programování jsou využívány tři klíčové koncepty, kterou jsou vzájemně kombinovány a umožňují vytvářet komplexní programy.

- **Přirazení** - uložení hodnoty na definované místo v paměti
- **Větvení** - volba posloupnosti instrukcí na základě hodnoty nějaké proměnné (místa v paměti)
- **Cyklus** - Opakování nějaké posloupnosti instrukcí s novými daty

Abychom mohli lépe a snadněji organizovat posloupnosti instrukcí do složitější celků, je vhodné program strukturovat do znovupoužitelných částí: **procedur** a **funkcí**

- Procedura představuje předpis co se má s jednotlivými paměťovými místy provádět
- Výsledek procedury závisí na hodnotách uložených v paměti
- **Procedura/funkce/algorithmus** řeší obecnou úlohu nějakého výpočtu

Neměně důležitým konceptem je tak zobečňování výpočtu, které vlastně „zjednodušuje“ řešení problémů.

Program v C

- Program v C je organizován do funkcí
- U spustitelného programu musíme označit, která funkce se má spustit jako první
- V Cčku je to funkce pojmenovaná `main()`

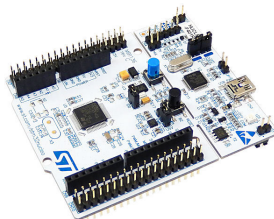
```
1 main(void)
2 {
3     int a;
4     int b;
5     int c;
6
7     a = 10;
8     b = 4;
9     c = a + b;
10 }
```

Program můžeme zkompileovat a spustit, ale úplně nemáme přehled co dělá a jaký je výsledek. Program přímo neinteraguje s uživatelem. lec01/add.c

Interaktivní program

- Proměnné (paměťová místa) mohou přímo reprezentovat periferie - např. tlačítko (0 - stisknuto) a LED (1 - svítí).
- Ovládání LED tlačítkem tak můžeme realizovat jako nekonečnou smyčku, ve které nastavujeme hodnotu LED podle stisknutého nebo nestisknutého tlačítka

```
1 #include "mbed.h"
2
3 DigitalOut myled(LED1);
4 DigitalIn mybutton(USER_BUTTON);
5
6 int main() {
7     while (1) {
8         if (mybutton == 0) {
9             myled = 1;
10        } else {
11            myled = 0;
12        }
13    }
14 }
```


Textově orientovaná interakce s uživatelem

- Dalším ze způsobů interakce s uživatelem je textový výstup a vstup.
- V případě programu běžícího v rámci operačního systému je však nutné využívat služby operačního systému realizující
- Proto musíme v Cčkovém programu přidat podporu pro vstup a výstup, např. knihovnu `stdio.h`

```
1 #include <stdio.h>
2
3 int main(void)
4 {
5     printf("I like BOB36PRP!\n");
6
7     return 0;
8 }
```

lec01/program.c
 Program zároveň vrací návratovou hodnotu a tím komunikuje s uživatelem nebo nadřazeným programem, který tak může identifikovat jakým způsobem byl program ukončen.

Příklad opakovaného tisku na základě uživatelského vstupu

- Úkol: Uživatel zadá počet opakování tisku zprávy a pokud je počet větší než 0 a zároveň menší než 10 vypíše zprávu tolikrát kolik bylo zadáno. V opačném případě upozornění uživatele na omezený rozsah.
  - **Přirazení** - uložení hodnoty počtu opakování od uživatele (proměnná `n`)
  - **Větvení** - kontrola mezi vstupní hodnoty
  - **Cyklus** - opakování vypisu `n` krát
    - Při opakovaném průchodu cyklem počítáme kolikrát byla zpráva vytištěna (řídící proměnná `i`)
  - Načtení vstupu od uživatele realizujeme funkcí `scanf()`

Popis přístě a vysvětlení syntaxe v dalších přednáškách

Příklad řešení

```
1 #include <stdio.h>
2
3 int main(void)
4 {
5     int ret = 0;
6     int n;
7     printf("Enter a positive integer number from 1 to 9: ");
8     scanf("%d", &n);
9     if (n > 0 && n < 10) {
10        int i = 0;
11        while (i < n) {
12            printf("I like BOB36PRP!\n");
13            i = i + 1;
14        }
15    } else {
16        printf("Input value must be in the range (0,10)\n");
17        ret = -1;
18    }
19    return ret;
20 }
```

lec01/print.c

Shrnutí přednášky

Diskutovaná témata

- Informace o předmětu
- Procedurální programování (v C)
- **Příště: Základy programování v C**